



BIKAS

FOCUS OP NEPAL



TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association vzw

Vol. 35 n°2 - april / mei / juni 2024

Afgiftekantoor GENT-X Erkenning : P206908



*Degene die bomen plant, wetende dat hij nooit in hun schaduw zal zitten,
is in ieder geval begonnen de zin van het leven te begrijpen.*

(Rabindranath Tagore)

RECHT OP ONDERWIJS... WATER EEN BASISBEHOEFTE...

We vallen met kleur in huis! Een BIKAS magazine boordevol informatie over ons doen en laten in Nepal.

In de vorige editie, tegelijkertijd ook de eerste papieren uitgave in kleur, misten we de pen van Carine. Zij was met haar man Paul op werkbezoek in Nepal. Ondertussen zijn ze terug in België en schreef Carine een uitgebreid verslag over de talrijke vormingsmomenten tijdens hun verblijf aldaar.

Eén van de hoofddoelen van hun werkvakantie was de samenwerking met CEPP, de lokale gemeenschappen, directie en leerkrachten van de betrokken scholen en de ouders van

de leerlingen verder te zetten op de ingeslagen weg van vergroening.

In hun rapport over de bezoeken aan de Haku dorpen kunnen we uitgebreid lezen over het belang van en het werk in de moestuinen in het dagelijkse leven van de lokale bevolking.

Die vergroening en de aandacht voor de landbouw liggen mee aan de basis van een nieuwe didactische aanpak, waarbij ook de betrokkenheid van de ouders van groot belang is.

Het beeldverslag, een reisreportage met veel kleurrijke foto's, vinden jullie verderop in dit tijdschrift in de rubriek 'Onze pro-

jecten' met 'Van School tot School' en 'de Hakuscholen'.

In Dorje Ghyang stroomt er ondertussen water door de pijpleidingen. Een netwerk van pijpleidingen zorgt ervoor dat de bewoners nu drinkwater kunnen aftappen bij hun eigen woning. Geen urenlang stappen meer over kronkelende paden tot aan de bron, geen gezeul meer met kruiken, geen watertekort meer in droge perioden... Een mirakel volgens de dorpeelingen!

Ook in Mane Vigur is alles zo goed als klaar om de woongemeenschappen van water te voorzien. De drie watertanks zijn afgewerkt en men is druk doende om de waterkranen en watermeters te installeren.

De aandacht van BIKAS gaat ook uit naar scholenbouw want goed onderricht kan maar gegeven worden in een degelijk en veilig schoolgebouw.

De ruwbouw van de Pokraschool in Bhadure is klaar en staat onder dak. Men is nu druk bezig met de binnenwerken zoals het bepleisteren van de muren en het aanleggen van elektriciteit. Streefdoel is alles klaar te hebben voor de start van het regenseizoen.

Nieuw voor de lezers is de Morning Star Secondary School in Naudanda, waar het dak hoognodig moest hersteld worden. Meer hierover op bladzijde 18.

Een blikvanger in dit magazine is ook de geplande lezing van Sofie Lenaerts in de Arteveldehogeschool in Gent in het najaar. De presentatrice van het VRT veiligheidsprogramma 'Kijk Uit' is tevens een succesvolle alpiniste. Als eerste Belgische vrouw ooit stond ze op hoogste toppen van de zeven continenten. Ook zal de samenwerking tussen BIKAS en de AHS verder worden toegelicht. Noteer alvast woensdag 16 oktober in jullie agenda.

Ik wens jullie veel leesplezier. Beschouw het ook als een beetje vakantie op papier in het mooie Nepal.

*Irene Van Driessche,
verantwoordelijke redactie*

NETWERKDAG 4^E PIJLERORGANISATIES ACTIEF IN NEPAL

Netwerkdag voor iedereen die betrokken is bij projecten van internationale solidariteit in Nepal

In aanwezigheid van de Nepalese ambassadeur vond op zaterdag 17 februari in Brussel een Netwerkdag 4e Pijlerorganisaties plaats met als thema Nepal.

In de voormiddag gaf Lieselot Vroom van de Radboud Universiteit Nijmegen een presentatie over de rol van Civil Society in Nepal, met reflecties vanuit hun veldwerk. Haar Nepalese collega-onderzoeker Ram Thapa, die momenteel actief is in Oekraïne, bracht een 'online' getuigenis.

Vervolgens kwam de heer Gahendra Rajbhandari, Ambassadeur van Nepal, aan het woord. Voor die gelegenheid had hij een schare Nepalese medewerkers uitgenodigd die één voor één werden voorgesteld.

De ambassadeur schetste de situatie van de ontwikkelingssamenwerking in Nepal en belichtte daarbij het belang ervan. Hij bedankte uitdrukkelijk de vele vrijwilligers die



zich, elk binnen hun eigen organisatie, inzetten voor de Nepalese gemeenschap.

De rest van de dag werd gevuld met uitwisselingsessies waarvoor de zowat 30 deelnemers in afzonderlijke groepen werden opgesplitst.

Voor BIKAS waren de bestuursleden Dirk Logghe en Omer D'Hondt aanwezig. Zij 'netwerkten' over een aantal vragen met betrekking tot de ngo-structuren, de samenwerking met de plaatselijke partnerorganisaties, de lokale overheid en de lopende projecten.

Dit alles vond plaats onder auspiciën van de Koepel van Internationale Solidariteit - 11.11.11 vzw.

40 PLUS

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie behoren hittegolven tot de gevaarlijkste natuurrampen, maar krijgen ze zelden voldoende aandacht omdat hun tol en verwoesting niet altijd onmiddellijk zichtbaar zijn. De blootstelling van mensen aan hitte neemt toe als gevolg van de klimaatverandering. Wereldwijd nemen extreme temperaturen toe in frequentie, duur en omvang.

Nepal is één van de meest kwetsbare landen ter wereld voor de klimaatcrisis. De voorbije 15 jaar komen extreme weersomstandigheden er steeds meer voor. De gemiddelde jaarlijkse maximumtemperatuur in Nepal is met 0,056 graden Celsius gestegen, volgens een onderzoek dat in 2017 is uitgevoerd door het Department of Hydrology and Meteorology.

Hittegolven nemen toe in frequentie. In Terai, de laagvlakte grenzend aan India, stegen de temperaturen in april en mei geregeld voor langere perioden tot boven 40 graden Celcius. Het leven is moeilijk geworden door de droogte, de extreme hitte, de hete lucht en het stof.

Gezondheidsinstellingen in de regio hebben te kampen met een toename van het aantal gevallen van diarree, braken en urine-infecties, zonnesteken en hartproblemen.

De overheid adviseert de mensen om 's middags hun huis niet te verlaten, voldoende vocht en water in te nemen om uitdroging te voorkomen en katoenen kleding te dragen om de nadelige effecten van de verzengende hitte te temperen. De inwoners klagen echter dat deze suggesties alleen goed zijn voor mensen die het zich kunnen veroorloven om thuis te blijven.



AFSCHIED VAN ROBERT TRUYENS

Schoonbroer van Jos Gobert en Betsy, de stichters van BIKAS, echtgenoot van Blondina Vanbrabant, zus van Betsy.

Robert was sinds het ontstaan de eerste tien jaar actief binnen BIKAS, ook als bestuurslid.

Na zijn eerste reis naar Nepal, aangespoord door Jos en Betsy, werd hij als duikliefhebber verliefd op de bergen.

Hij speelde een belangrijke rol bij het eerste grote project van BIKAS, namelijk een omvangrijke brug. De toen 7000 inwoners van Kumroj leefden tijdens het regenseizoen op een eiland, te midden van twee wilde rivieren. Om toegang te krijgen tot het 'vasteland' was een betonnen brug nodig van 90 meter, met een minimale draagkracht van zeven ton (!), het gewicht van... een beladen olifant.

Robert liet in zijn metaalconstructiebedrijf een metalen schaalmodel van 1/40 van de brug maken. Deze zowat 80 kg wegende en bijna 3 meter lange brugconstructie vergezelde ons destijds op talrijke Nepalactiviteiten en beurzen waarop BIKAS aanwezig was. De bedrijfs-camionette bewees toen ook goede diensten voor het vervoer van de riksja van Omer en Mariette Ballegeer.

De vriendschap en verwantschap met Nepal waren zo intens en groot dat Robert ook zijn sirdar eens liet overkomen naar België. Zelf ging hij nog meerdere keren op bezoek in Nepal.

Op 22 mei begon Robert aan zijn laatste reis, hij werd 89 jaar.

Namens BIKAS betuigen we onze oprechte deelneming aan de familie.



VAN SCHOOL TOT SCHOOL

Samenwerking en zelfbeschikking

Fundamenteel in onze werking is de visie op ontwikkeling - voor ons is het een proces om individuen bewust te maken van hun situatie en van hun bereidheid om te veranderen, op de manier waarop zij het willen of kunnen. Dat is niet verschillend van onderwijs. Voor ons betekent onderwijs een proces om mensen te helpen hun potentieel te erkennen en te gebruiken voor zichzelf en het welbevinden van de gemeenschap zodat het leven ten volle geleefd kan worden.

Teeka Bhattarai, projectleider van CEPP

Februari 2024

Wat een voorrecht om weer te mogen samenwerken met onze partners in Nepal!

Hier hebben we erg naar uitgekeken. Onze laatste werkvakantie dateert van begin 2020... maar al die tijd hebben we contact gehouden en overlegd met de medewerkers van het Centre for Educational Policies and Practices, met de leerkrachten en de dorpsgemeenschappen. We hebben e-mails en foto's en nieuws uitgewisseld via WhatsApp en vooral met veel plezier activiteiten voorbereid en prototypes van educatieve materialen gemaakt. Zo veel plannen en dromen...



Wij werken tussen 1 februari en 2 maart samen met alle personeelsleden van CEPP, in alle werkgebieden - Madesh province in Terai, Bagmati + Sindhuli district in Makwanpur, Makwanpurgadhi, d.w.z. in de alluviale vlaktes en de overgang tot de Middle Hills en Rasuwa in de hoge Himalaya. Evenzoveel verschillende lokale omstandigheden, culturen, klimaatzones en uitdagingen.

De **beginsituatie** in alle gebieden is bij de aanvang van de samenwerking tussen de lokale gemeenschappen en CEPP op diverse terreinen zwak.

Op educatief vlak hebben we vaak te maken met de politisering van het openbaar onderwijs. De hoofdonderwijzers zijn niet zelden politieke benoemingen met soms weinig inzet voor de school en veel eigenbelang. De leerkrachten kregen hoogstens zes maanden pedagogische vorming, maar meestal veel minder of zelfs helemaal niets. Ze uiten een sterke behoefte aan vorming.



De ouders zijn zich bewust van het belang van onderwijs maar zijn zelden zelf geschoold, behoren tot een economisch zwakke groep en kennen hun rechten niet goed. De overheid ziet nu in dat uit het hoofd leren niet meer toereikend is, dat de Nepalese maatschappij behoefte heeft aan creatieve mensen die een antwoord kunnen vinden op de nieuwe uitdagingen, zoals de ontsluiting van het binnenland door wegebouw, de vlucht naar de steden en de migratie naar het buitenland.



Op het vlak van ecologie worden we geconfronteerd met de impact van de klimaatverandering en met een veranderde houding tegenover landbouw - traditionele technieken van terrassenbouw en diversiteit aan gewassen gaan verloren en de mensen keren zich af van handarbeid. Daarnaast bereikt de commerciële uitbating - uitbuiting - van natuurlijke hulpbronnen een hoogtepunt; hydro-elektrische installaties, dammen en grindwinning verstoren de natuurlijke loop van rivieren.

Waarom het gemakkelijke kiezen

als het moeilijk ook kan?

Uitspraak van Hanna en Jonathan, stagiairs van Luca School of Arts, Gent, en een inspiratie voor ons tijdens de hele werkperiode.



Deze schildering werd door Hanna en Jonathan in een klas aangebracht tijdens hun stageperiode.

Onze samenwerking

We hebben tijdens ons verblijf in Nepal 26 dagen van 8 tot 8 intensief samengewerkt met alle personeelsleden van CEPP, zowel het ondersteunende team in Kathmandu als de veldwerkers. Ons tijdsgebruik bestond uit:



- Eén dag 4 tot 8 uur transport - per jeep, bus, motor of te voet - naar een nieuw gebied, kennismaking met het lokale team en de lokale gemeenschap. Hier ontmoeten we Dilip en zijn familie, die we al sinds onze eerste vorming in 2014 kennen. In de rechterhoek staat Bir Bahadur van CEPP. We zijn er met Loise, Belgische stagiaire en voelen ons helemaal thuis in dit dorp.



- Eén dag samenwerking met het lokale team van ecologisch verantwoordelijke, pedagogisch verantwoordelijke, motivator van ouders en coördinator, verkenning van het dorp en de plantenkwekerij, kennismaking met ouders en lokale overheid. Hier lopen we over een hangbrug met Smarika, pedagogisch verantwoordelijke in Sindhuli en Dhan, die overkoepelende coördinator is voor de begeleiding van de scholen in alle werkgebieden.



- Eén dag bezoek aan drie of vier scholen, met een activiteit in de kleuterklas, klas 1, 2 en 3 en een motiverend gesprek in de hogere klassen, overall een wens van de leerkrachten + overleg met directie, ouders en leerkrachten en vorming van het CEPP team.



• Eén dag effectieve intensieve en praktische vorming voor leerkrachten kleuterklas en klas 1 tot 4 uit alle scholen van het werkggebied, met als thema 'Ke kasari kina' - het wat, hoe en waarom van pedagogisch handelen. Daarop volgt een nabespreking met directie en leerkrachten en vorming van het CEPP team. We benadrukken altijd dat wij het niet beter weten. De Nepalese mensen kennen hun kinderen het best! Wij willen onze ervaring met hen delen en hen ondersteunen om hun leven zo te veranderen als zij zelf willen.

Dit programma herhalen we vijf maal, overeenkomend met het aantal werkgebieden van CEPP.

Het team

Net als wijzelf nemen de CEPP mensen geen vrije dag op zaterdag en we werken zeker niet van 9 tot 5, maar van 8 tot 8 op zijn minst. **Teeka Bhattarai** is de projectverantwoordelijke en ondersteunt het hele team. **Michael Rai** is de algemene coördinator van het veldwerk en is actief in alle deelgebieden. **Dhan Bahadur Rai** is de nieuwe algemene pedagogische coördinator, fungeert als onze engbewaarder, vergezelt ons bij alle vormingen en neemt steeds meer verantwoordelijkheid. **Rishi Adhikari** is de algemene ecologisch verantwoordelijke en een autoriteit rond klimaatverandering. Hij blijft altijd glimlachen en heeft een uitstekend contact met de lokale groenvrijwilligers. We werken samen in drie van de vijf werkgebieden. We delen zoveel mogelijk vaardigheden met **Smarika Limbu** en **Dev Chopang**, lokale teaching/learning officers, zij nemen bij de tweede vorming activiteiten over en wij gaan in op hun suggesties. Verder werken we ook samen met Bijaya Subba, Arati Thapa, Shikshya in het bureau in Kathmandu, met Bir Bahadur Rai, coördinator in Sindhuli en Bagmati en met Sobha en Abdes, veldwerkers in Madesh. De hoofdverantwoordelijken van het project zijn naar Nepalese normen hooggeschoolde en ervaren mensen, die eigenlijk elders makkelijker en wellicht beter betaald werk zouden kunnen doen. Ze zijn allemaal in hun eigen gebied sterk en uitzonderlijk in intrinsieke motivatie, al vormen de hoge werkdruk door het verloop van personeel en de werkonzekerheid een probleem.

Onze vormingen



We willen vertrekken van de leefwereld van de kinderen en hun creativiteit en talenten waarderen.



De leerkrachten zijn zichtbaar blij als ze hun verbeelding kunnen gebruiken. We bieden eenvoudige en lokale, kosteloze materialen aan en verzinnen opdrachten, zoals Can you make five? (Kan je een vijf maken?)



Can you make a face? (Kan je een gezicht maken?)



Vol concentratie maken de leerkrachten zelf didactische materialen, zoals memory games (geheugenspelletjes).



Digitale vorming voor de leerkrachten hoort ook bij het pakket.



In Kalidevi richten we samen met de leerkrachten een bibliotheek in met alleen maar prentenboeken in het Nepali en in het Engels. Het lokaal fungeert ook als kleuterklas.



De leerkrachten verzamelen materialen voor een natuurtafel / toontafel. Het is één van de manieren om kinderen te leren over hun eigen omgeving en het onderwijs kindgericht te maken.



Drieletterwoorden zijn een manier om leren lezen makkelijker te maken. We maken er eenvoudige tekeningen bij. De leraren nemen er zonder uitzondering een foto van! Daarna maken ze hun eigen kaartjes.

Na de vorming bezoeken we alle scholen die we in het werkggebied ondersteunen. Hier begeleidt Michael Rai ons. (zie introfoto)



In een boekje noteert Smarika alles wat ze aan de vormingen interessant vindt.



Vaak gaan we met de leerkrachten van klas tot klas en organiseren samen activiteiten zoals een Engels lied aanleren of een prentenboek voorlezen.



Het enthousiasme van de kinderen is dan onze grootste beloning.



En de vriendschap van de leerkrachten...

Vindt u de werking van het Centre for Educational Policies and Practices - CEPP - ook waardevol? Giften zijn welkom op het rekeningnummer: BE32 2200 7878 0002 van BIKAS vzw, met als vermelding Van School tot School.

Hartelijk dank!

Paul Beké en Carine Verleye



DE SCHOLEN VAN HAKU



en de meeste huisgezinnen een goed draaiende groente- en fruit-tuin hebben. Wat een groot verschil met een paar jaar geleden. Toen kocht men groenten en fruit voornamelijk in Dhunche. Hier-voor was men een halve tot hele dag onderweg. Nu heeft men in zijn eigen tuin verse groenten en fruit die met liefde worden geteeld en die ook nog veel beter smaken. Het menu van de dorps-bewoners is op een paar jaar tijd volledig veranderd.

Men heeft ook plannen om samen met de scholen en met de ou-ders de grote landverschuivingsplaats van struikjes te voorzien. De bedoeling is om er op een natuurlijke manier voor te zorgen dat de grond minder vlug wegspoelt bij de hevige moessonregens.

Rishi, een medewerker van CEPP, verblijft geregeld enkele dagen in de Haku dorpen. Hij geeft dan samen met Arjun onderricht aan de leerlingen maar ook aan de leerkrachten en aan de ouders. Arjun, die in Haku woont, blijft samen met de groenvrijwilligers bijna al-tijd ter beschikking.

Bij de opstart van het schooljaar werd ook een vaccinatiecampag-ne gevoerd. Alle leerlingen kregen pilletjes ter bescherming tegen elefantiasis of olifantsziekte. Deze ziekte, die nog geregeld de kop opsteekt in Nepal, wordt door parasitaire wormen doorgegeven en kan leiden tot overmatige zwellingen in armen, benen en geslachtsdelen.

In februari waren Bikas bestuurslid Carine en haar echtgenoot Paul in de Hakudorpen. Ik laat heel graag Carine aan het woord om haar verhaal te doen over wat ze daar allemaal deden. Bij deze wil ik hen ook van harte bedanken voor hun immense inzet.

Betty Moureaux, voorzitter Bikas

Wil jij mee de Haku scholen steunen, dan kan je bijdragen op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'Haku'.

Voor meer info en filmpjes kan je terecht op onze website <https://bikas.org/haku>

DE VIJF SCHOLEN VAN HAKU

Eind maart liep het academiejaar op zijn einde en werden de laatste examens afgenomen. De uitslagen werden bekend gemaakt en daarop volgde dan een korte school-vakantie. De leerkrachten begonnen ondertussen aan de voorbereidingen van het nieuwe schooljaar.

Begin mei mochten de jongeren terug naar school, dit keer in een hogere klas, als ze tenminste geslaagd waren. Spelende kinderen lopen nu alweer naar school en de klassen worden opnieuw een plek om te leren.

Sinds we met CEPP samenwerken is het niet alleen in de klassen dat de leerlingen les krijgen. Geregeld gaan de leerkrachten met hun studenten ook naar buiten.

De jongeren kijken en werken mee in de schoolmoestuinen. Ze krij-gen les over gewassen voor menselijk en dierlijk gebruik. Ze helpen mee zaaien, planten, onderhouden en oogsten.

Ondertussen zijn we een paar jaar bezig en zien we dat de scholen

VELDWERK IN DE HAKUDORPEN

Vol goede moed vatten we de tocht aan naar het laatste werkgebied, de scholen van Haku in het hooggebergte van het Rasuwa District. We rijden er vanuit Kathmandu heen met projectverantwoordelijke Teeka, chauffeur Ram, eco-logisch verantwoordelijke Rishi en pedagogisch verantwoor-delijke Dhan en lachen en praten honderduit onderweg.



Van links naar rechts Ram, Dhan, Teeka, Rishi en Paul



De erosie in het gebied is opvallend, net als de hydro-elektrische installatie op de rivier en de nieuwe weg in aanbouw.



In **Haku Besi** hebben we het met de directeur vooral over het hostel waar de kinderen die verder van de school wonen loge-ren. We bespreken hoe Bikas de school kan ondersteunen om de nachtopvang van de kinderen beter te maken.

We zingen samen een Engels liedje, spelen een taalspel of voe-ren een motiverend gesprekje met de kinderen van alle klassen.



In het hoger gelegen dorp **Pangling** krijgen we een erg goede indruk van de accommodatie, de sfeer en de kwaliteit van het onderwijs en van de motivatie van de leerkrachten. We leren er twee Engelse liedjes aan bij het ochtendritueel en geven een motiverende speech voor de aandachtige leerlingen en leraars. We bezoeken ook alle klassen, samen met een geïnteresseerde Nepalese collega Engels.



Pangling is ook de plaats van het lokale bureau van CEPP en de ernaast gelegen plantenkwekerij. We logeren er de hele week en bezoeken elke dag een ander dorp en een andere school, voor observatie, discussie en vorming. Ons contact met de groenvrijwilligers uit de verschillende Hakudorpen is heel hartelijk...



... en hun discussies met Rishi en Teeka geanimeerd. Rishi deelt al zijn botanische kennis met de vrijwilligers en wij vragen naar hun ervaringen met CEPP. Ze zijn enthousiast en engageren zich om de moestuinen te blijven onderhouden en de scholen te blijven wijzen op het belang van gemotiveerde leerkrachten en degelijk onderwijs.



Rishi legt uit hoe de kiwiplant kan vermeerderd worden. Alle deelnemers nemen stekken van de plant mee voor de moestuinen in hun dorp en voor de schoolmoestuinen. Ook ander plantgoed vindt zijn weg naar tuintjes in de omgeving. De plantenkwekerij neemt nu na twee jaar een hoge vlucht maar heeft



constant onderhoud en opvolging nodig, op dagelijkse basis gerealiseerd door Arjun Tamang uit **Sano Haku**...

... die ons allemaal uitnodigt bij hem thuis. Hij is pas getrouwd. Proficiat Arjun!

Rishi is erg gemotiveerd. Hij vindt Rasuwa een echte openbaring en is hier zeer gelukkig. Hij leidt mensen op om de oude technieken van terrasbouw weer op te nemen omdat die erosiebestendiger zijn dan de te-

genwoordig populaire techniek met beton. Zo bezoeken we samen een vers aangelegde kiwi farm - met moestuin - van een gemotiveerde leerkracht uit Pangling en zijn vrienden. Het verwilderde terrein moet eerst gesnoeid en geëffend worden, daarna worden terrassen aangelegd met natuurstenen, worden kiwi stekken in 30 x 30 cm putten geplant en met een soort tipi van bamboe beschermd tegen rondlopend vee. Dan wordt de moestuin aangelegd, tegelijkertijd met een irrigatiesysteem vanuit een nabijgelegen bron. Het proces van aanleg heeft drie maanden tijd gekost maar brengt jonge mensen samen. De leraar begeleidt er ook de schoolkinderen naar toe en registreert alle adviezen in zijn gsm. Het ecologische onderdeel van het project is hier zeker succesvol, door een hogere bewustwording, door het hoge aantal moestuinen en het voorbeeld van de groenvrijwilligers in elk dorp.



In **Thulo Haku** geven we activiteiten in de kleuterklas en de eerste leerjaren maar geen motiverende gesprekjes in de hogere klassen, daar is geen tijd voor want we voegen ons bij CEPP voor lange gesprekken met de leerkrachten. Ze zijn eerlijk en kritisch over de werking van de organisatie en willen vooral op voorhand weten welke vormingen gepland worden. Thulo Haku evolueert positief - leerkrachten gaan meer in op de eisen van de ouders. Die zijn geëmancipeerd en mondig en komen op voor het recht op degelijk onderwijs.



De straten in Thulo Haku zijn sinds de samenwerking met CEPP veel properder...

... en het aantal moestuinen groeit met de dag.



We stappen met de groenvrijwilligers naar **Nesing** omdat de weg-in-aanleg nog te onvast is voor de lichte jeep van CEPP.



In Nesing krijgen een paar leerlingen gezellig buiten les en zijn ze geboeid door Dhans introductie van nieuwe activiteiten voor Engels en Nepali.



De 'greening volunteers' in Nesing nodigen ons uit voor thee met aardappelen en tonen vol trots hun moestuin.

Onze laatste vorming vindt plaats in **Grey** waar we dezelfde avond heen stappen en overnachten in de lodge van de school-directeur. We hebben geen tijd om de school te bezoeken en te wegen omdat we 's anderendaags al een vorming geven, ditmaal voor alle leerkrachten van Grey, zestien in totaal, en met de directeur. We bespreken met de directeur dat de vorming gericht is op de jongste kinderen maar hij verzekert ons dat alle deelnemers gemotiveerd zijn en nuttige inzichten kunnen krijgen, wat ook helemaal waar blijkt.



We wonen het goed georganiseerde en ordelijke ochtendritueel bij, iets te militair naar onze smaak, maar het stelt ons ook in staat om het thema discipline aan te snijden, met name 'discipline is important, but discipline with a smile', discipline is belangrijk, maar discipline met een glimlach'...

We leren de hele groep leerlingen twee Engelse liedjes aan en geven een inspirerende toespraak van op het podium.

De oudere klassen krijgen de verantwoordelijkheid voor de jongere kinderen tijdens deze vormingsdag. Onze vorming geven we zonder pauze waardoor we amper foto's kunnen nemen... Er is gewoon geen tijd voor omdat de leerkrachten de schooldag samen met hun leerlingen willen afsluiten.

Veel lesgevers in Grey komen van elders, tot West Nepal toe, en beschouwen zelf Rasuwa als een achtergesteld gebied... Sommige docenten kennen erg goed Engels wat hen in staat stelt om Engels en sociale wetenschappen op een kwaliteitsvolle manier te geven. Maar toch geven we deze vorming grotendeels in het Nepali omwille van de leerkrachten van de jongste klassen.



Het is een erg geïnteresseerde groep. Arjun Tamang neemt de hele tijd filmbeelden op, chauffeur Ram is er ook bij. Dhan, Rishi en Teeka doen elk hun inbreng volgens hun specialiteit. We organiseren ook natuurtafels, met creatieve verwerking en voorwaar wiskunde activiteiten ten bate van de leraars wiskunde van de hogere klassen.

Er volgt een hartelijke en geanimeerde feedbacksessie vanwege de leerkrachten en de directeur vraagt naar vervolgsessies en pedagogische materialen, waarvoor we hen doorverwijzen naar het CEPP team.

ONZE PROJECTEN



We denken al na over een vervolgssessie maar ook over een basisvorming in Pangling voor de andere Hakuscholen want de naijver in deze scholen is toch wel groot - alle scholen houden elkaar in de gaten en staan wat wantrouwig tegenover elkaar... Zelfs met onze kleine pedagogische cadeaus zoals gelamineerde foto's over de streek en vergrootglazen voor natuurobservatie moeten we voorzichtig zijn - we moeten evenveel geven aan de andere scholen! Teeka heeft het uitstekende idee om er wat competitie aan te verbinden - leerkrachten kunnen enkel iets krijgen als ze kunnen verantwoorden waarom ze het nodig hebben en hoe ze het willen gebruiken.



De Hakuscholen zijn geen eenvoudig werkgebied, maar ondersteuning om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren is echt nodig - en waarom het gemakkelijke kiezen als het moeilijke ook kan? De samenwerking met de lokale bevolking vonden we wel eenvoudig en hartverwarmend.

Al bij al is Grey een vrolijke apotheose van de inspirerende solidaire samenwerking met CEPP en leraren en dorpsgemeenschappen van een hele maand!

Paul Beké en Carine Verleye

MANE VIGUR WATERPROJECT

FASE 2



Mane Gaou, werken aan de grote watertank van 50 m³

Half maart kregen we het bericht dat twee van de voorziene watertanks volledig geïnstalleerd waren, de grootste van 50 m³ in Mana Gaou en deze van 20 m³ in Bhimkhora Dada.

Daarna werd het nodige materiaal voor de constructie van de derde tank ('slechts' 10 m³ inhoud) naar Bongrel Dada gebracht, ook gelegen in de Roshi Rural Municipality. Dit transport was geen sinecure want het dorp is niet te bereiken met een voertuig. De arbeiders moesten dus zelf de materialen ter plaatse dragen, niet gemakkelijk over een hellende oneffen weg gedurende een uur durende 'wandeling'.

Maar ondertussen is dat ook verleden tijd en zijn de drie watertanks klaar. Nu rest nog het installeren van een tiental waterkranen en watermeters en het wachten op de uiteindelijke watertoevoer.

De foto's geven een idee van de constructies die werden gerealiseerd door jullie steun.

Je kan ons nog steeds steunen want Nepal heeft onze hulp nodig. Je kan dit doen door een bijdrage te storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding van 'Jo Logghe Noodfonds.

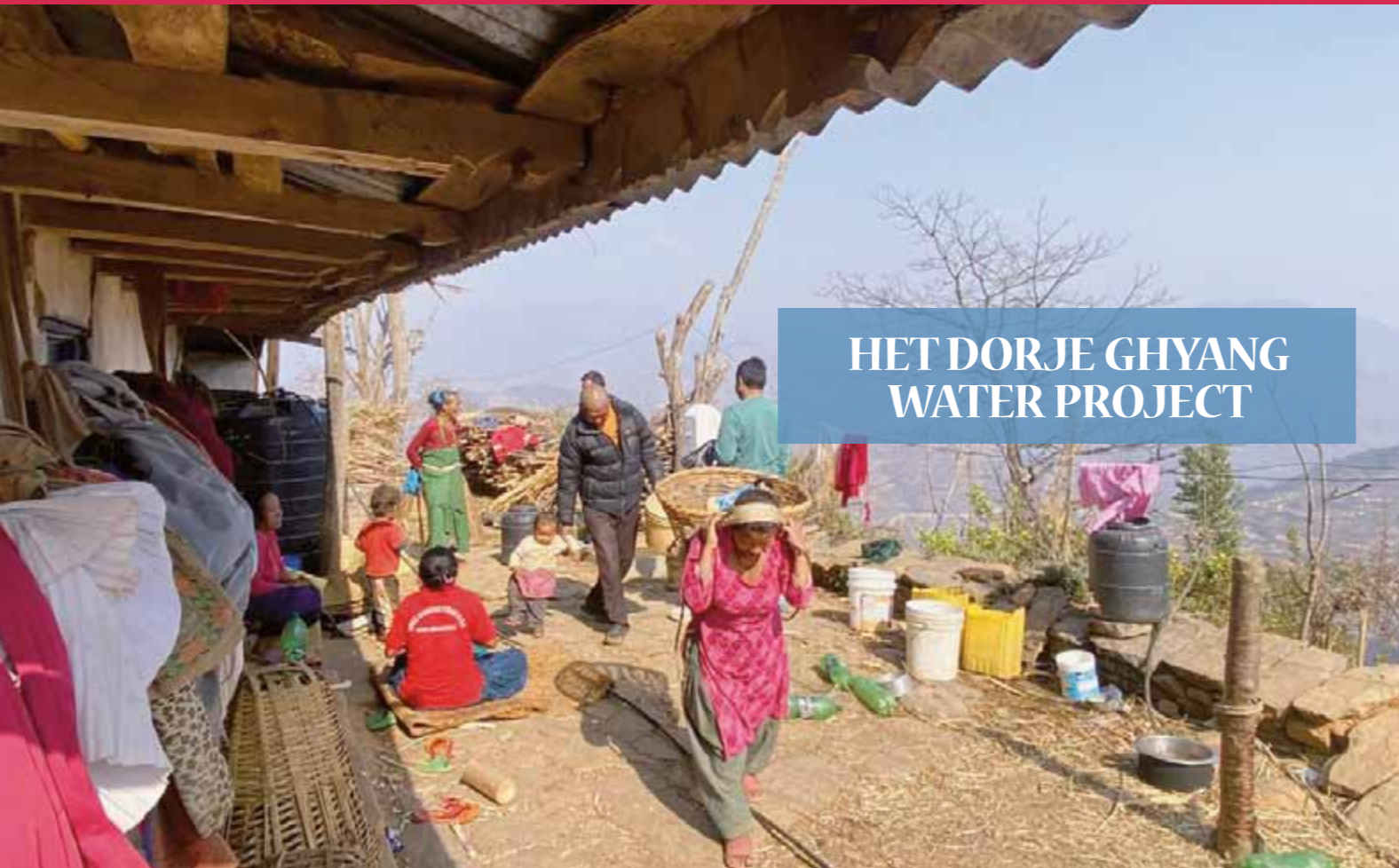
*Dhanyabad, dank...
De familie Logghe*

Filmpjes en foto's vind je op
https://bikas.org/Jo_Logghe_Noodfonds



Werken aan de watertank van 10 m³ in Bongrel Dada





HET DORJE GHYANG WATER PROJECT

Het is zo ver! Er stroomt water door de pijpleidingen van Dorje Ghyang. Hier heeft men jaren op moeten wachten maar eindelijk is het zo ver. Wat zijn de mensen van dit dorp ongelooflijk blij! Net nu er een grote droogte in Nepal heerst, komt er drinkbaar water uit hun kranen. De mensen zijn er niet alleen héél tevreden maar ook ontzettend dankbaar.

In april werd de pomp geplaatst die ervoor zorgt dat het water vanuit het opvangreservoir in de vallei naar boven wordt gepompt. Vanuit de grote watertank, die op het hoogste punt gebouwd is, stroomt het water naar beneden en wordt het verdeeld over de vele huizen.

Niet meer dan 135 kranen werden in heel het dorp geplaatst aan evenveel wasplaatsen. De huisbewoners hebben ze zelf gemetseld en kunnen nu, bij hun eigen woning, de zo levensbelangrijke vloeistof aftappen.

Nog nooit heeft water zo goed gesmaakt, zeggen de dorpeelingen van Dorje Ghyang, zeker nu het al weken niet meer gere-

gend heeft en de temperaturen alsmaar de hoogte in klimmen. Doordat er meer mensen dan eerst gepland een wateraansluiting kregen, moest men een extra watercaptatiepunt maken. Eveneens diende men bijkomende leidingen en afsluitingen te plaatsen. Deze extra werken worden gedeeltelijk door de gemeenschap zelf gefinancierd, de rest past Bikas bij.

Om de installaties zoals de watertanks, het pomphuis en het opvangreservoir, te beschermen tegen vernielingen heeft men afsluitingen geplaatst.

Eenmaal de afwerking, zoals nog een laatste verlaag, klaar is, eindigt men zoals men begonnen is, namelijk met een puja, een ritueel waarmee hindoes een godheid vereren. In het najaar bezoek ik Dorje Ghyang en zal ik met veel plezier het glas water heffen op deze prachtige werken en op de goede samenwerking.

Wil jij dit project mee helpen steunen, stort dan je gift op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'Dorje Ghyang waterproject'.

*Alvast bedankt voor jullie steun.
Betty Moureaux, voorzitter Bikas*

Meer foto's en filmpjes vind je op https://bikas.org/Dorje_Ghyang



Zo was het vroeger.

ONZE PROJECTEN



POKRASCHOOL IN BHADURE – KAVRE DISTRICT

Door het almaar groeiende aantal leerlingen kende de school van Bhadure een tekort aan klaslokalen. Bikas besliste om mee de schouders te zetten onder de bouw van een extra verdieping op het bestaande schoolgebouw.

Halfweg april was de ruwbouw klaar en is men begonnen aan de overkapping van de trappenhall.

Na de metselwerken begon men aan de dakwerken. De dakplaat van de eerste verdieping werd gestort en stevig gestut. Het was een loodzware job om het beton ter plaatse manueel te mengen.

Eenmaal dit werk geklaard, diende men deze specie naar boven te sleuren om ze op de dakbekisting van hout en staal te gieten. Zeker 40 mannen en vrouwen hielpen mee aan dit zware werk. Er is geen twijfel mogelijk dat deze constructie zeer stevig is.

Nu de betonnen dakplaat een maand heeft kunnen uitdrogen, kan men verder werken. De pleisterwerken zijn de volgende stap. Later zal men de elektriciteit leggen en zorgen dat de waterafvoer er komt. Als laatste krijgt alles een laagje verf.

De werken aan de Pokraschool zijn al ver gevorderd maar we zijn nog niet aan het einde. Met een beetje geluk zal nog net voor het regenseizoen de school afgewerkt zijn. De leerlingen gaan dan eindelijk voldoende plaats hebben om op een deftige manier in hun klas te zitten.

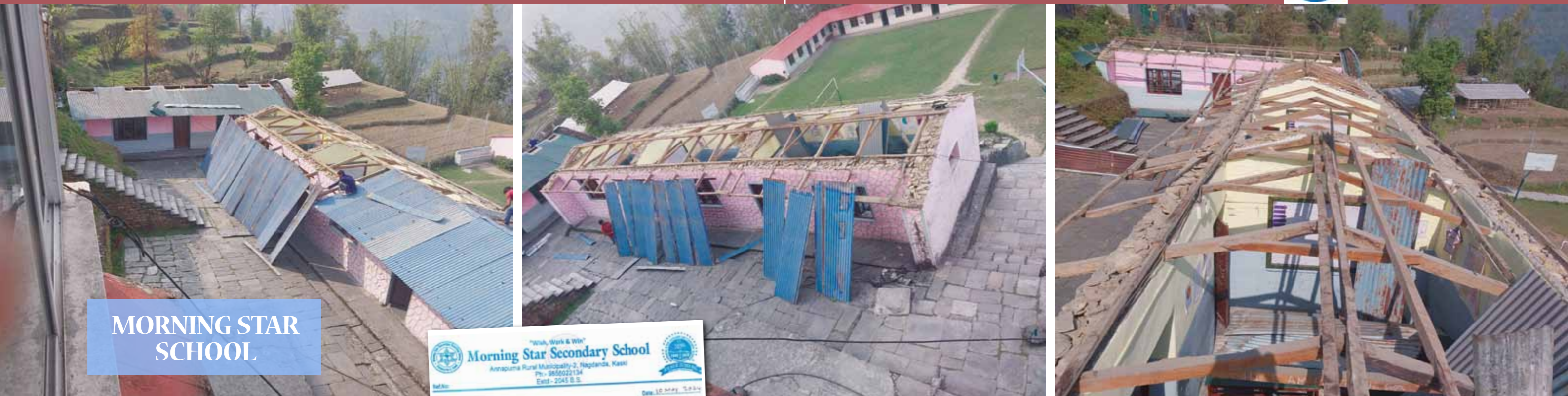
Wil jij dit schoolproject steunen dan kan dit door een bijlage te storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding van 'Pokraschool'.

*Alvast bedankt voor jullie steun.
Betty Moureaux, voorzitter Bikas.*

Filmpjes en foto's vind je op <https://bikas.org/Bhadure>



ONZE PROJECTEN



MORNING STAR SCHOOL

In oktober '23 bezochten we onze projecten in Damdame en Naudanda. We zagen dat de Morning Star School al een groot deel van de verouderde zinken daken vervangen had.

Onze contactpersoon Khem Adhikari gaf aan dat er onvoldoende middelen waren om de overige daken te renoveren.

Ook was er geen budget voor een kopieermachine en printer, noodzakelijk om efficiënt les te kunnen geven.

Dankzij de GROS Overijse en de sponsors van het Damdame project konden we de nodige fondsen bijeenbrengen om de Morning Star School verder te helpen.

Ondertussen zijn de daken vernieuwd en is de printer/kopieermachine aangekocht.

Het waterproject in Damdame is nu volledig zelfvoorzienend. De bewoners brachten met eigen middelen water tot in elk huis. Bovendien beschikt iedereen over een watermeter zodat er volgens verbruik kan bijgedragen worden.

Met deze inkomsten onderhouden ze het volledige waternetwerk in het dorp.

Annemie Soret en Piet Verhalle





LUISTEREN NAAR SOFIE LENAERTS

Het is misschien nog wat veraf maar we kondigen het al wel graag aan. Op woensdag 16 oktober komt Sofie Lenaerts, het gezicht en de stem van het VRT programma 'Kijk Uit' praten over haar passie, namelijk het bedwingen van de hoogste toppen van de aarde.

Sofie is voor BIKAS geen onbekende want zij gaf haar steun aan het DORJE GHYANG waterproject. Met een crowdfunding haalde ze meer dan 7 000 euro op om dit project financieel bij te staan.

Voor wie Sofie Lenaerts nog niet mocht kennen, naast presentatrice van het verkeersveiligheidsprogramma KIJK UIT, is ze een succesvolle alpiniste. Als derde Belgische vrouw stond ze op 21 mei 2016 op de top van de Mount Everest. Op 3 januari had ze als eerste Belgische vrouw in de zeven continenten de hoogste top bereikt. In de gehele Benelux heeft geen enkele vrouw dit tot nu toe geëvenaard.

Deze activiteit zal doorgaan in de Arteveldehogeschool in Gent. Deze onderwijsinstelling zette in 2015 een grootse campagne op ten voordele van de slachtoffers van de verwoestende aardbeving in Nepal, die meer dan 10 000 levens had geëist. Tijdens deze voordracht zal ook getoond worden wat er met de fondsen van toen is gebeurd.

Lut De Jaegher, lector en onderzoeker AHS, was en is hier de drijvende kracht. Samen met haar leerlingen, die op stage gaan in Nepal, organiseert ze daar jaarlijks een onderwijscongres. Ook dit verhaal zal die avond toegelicht worden.

**Noteer alvast woensdag 16 oktober in je agenda.
In ons volgende tijdschrift zal je nog meer informatie vinden.**

Je kan ook alles volgen op onze website
<https://www.bikas.org>

BIKAS OP KAMPO MUNDO IN LEOPOLDSBURG

Op donderdag 16 mei organiseerde de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (GROS) van Leopoldsburg haar jaarlijkse activiteit 'Kampo Mundo'.

Michel Scaut, die reeds acht maal in Nepal was, geeft BIKAS-Nepal al jaren een concreet gezicht in Leopoldsburg en is actief in de GROS voor BIKAS. Wijlen Marie-Jeanne Cohrs, goede kennis van Michel destijds, was ook van Leopoldsburg en heel actief voor Nepal.

De opening van Kampo Mundo werd voorafgegaan door allerlei sprekers en een receptie. Theater van A TOT Z bracht met het programma 'Dag Vreemde Man' een mooi zangoptreden, uitgevoerd door negen nationaliteiten.

Alle projectorganisaties die actief zijn in Leopoldsburg - van de Centraal Afrikaanse republiek over Guatemala tot Nepal - werden met hun werking voorgesteld.

Erik De Soir, autoriteit op het vlak van traumatologie, bracht een uiterst boeiende voordracht over angst en stress bij vluchtelingen en oorlogsslachtoffers, zoals ze bij ons in België terecht komen of in de ontwikkelingslanden zelf. Tevens gaf hij van daaruit tips voor een ontwikkelingsbeleid.

En dit laatste werd door de voorzitter van de lokale GROS toegelicht: de aankomende verkiezingen waren de aanleiding om een reeks van acht post-its (zelfklevende memoblaadjes) mee te geven aan de aanwezige politici en de lokale kiezers.

Het budget van 14 000 euro voor ontwikkelingssamenwerking met 150% verhogen was wel de meest concrete verzuchting.



De gemeente Overijse schonk **3 550 euro** subsidies aan het project Morning Star Secondary School in Naudanda, om onder andere de renovatie van het dak te helpen bekostigen.

(zie ook bladzijde 18-19 in dit tijdschrift)

GIFTEN

Voor een gift van 15 euro per jaar ontvang je ons trimestriële tijdschrift per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro op jaarbasis ontvang je een fiscaal attest. Je kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van BIKAS vzw.

REDACTIE

De redactie van het BIKAS tijdschrift is in handen van Irene Van Driessche, lid van BIKAS. Je kan haar mailen en info toesturen op haar e-mailadres irene@bikas.be. Alle info over acties ten voordele van BIKAS en Nepal zijn welkom. Ook reiservaringen en -tips, interessante weetjes...

BIKAS KOMT NAAR JE TOE

Wie geïnteresseerd is in een voorstelling van onze projecten of wie eens graag een trekking in Nepal wil gepresenteerd zien, we komen graag bij jullie langs. Verenigingen, scholen, groepen... Geef maar een seintje op info@bikas.be.



* TELEX * TELEX * TELEX *

● AANTAL KLIMVERGUNNINGEN WORDT BEPERKT

Het Hoogerechtshof heeft de Nepalese regering bevolen een limiet in te stellen op het aantal klimmers. Vorig jaar werden maar liefst 478 vergunningen afgeleverd aan kapitaalcrachtige alpinisten die 11 000 dollar konden ophoesten. Het aantal vergunningen is de laatste jaren alsmat in stijgende lijn. Veel sterfgevallen op de bergflanken zijn te wijten aan de drukte. De foto van de menselijke file op de Everest is 2019 is ondertussen al ontelbare keren de wereld rondgegaan. Het Hoogerechtshof adviseerde ook om het afval beter te beheren en het milieu in de Himalaya te beschermen.

● EVEREST MAN VOOR DE 30E KEER OP DE TOP VAN DE EVEREST

Zondagochtend 12 mei bereikte Kami Rita Sherpa voor de 29e keer de top van de Everest. Zowat twee weken later stond hij er opnieuw, voor de 30e keer in zijn carrière als berggids. In 1994 slaagde hij er voor het eerst in om de hoogste berg ter wereld te bedwingen. Sindsdien doet hij vrijwel elk jaar de klim. Ook andere toppen boven de 8000 meter staan op zijn naam waaronder de K2 in Pakistan, de tweede hoogste berg van de wereld.

● NEPALESE VROUW BEKLIMT DRIE MAAL IN ÈÈN SEIZOEN DE MOUNT EVEREST

Purmina Shrestha stond dit klimseizoen drie opeenvolgende keren op de top van de Everest zijnde op 12 mei, 19 mei en 25 mei. Met deze stunt schreef ze zichzelf de geschiedenisboeken van het alpinisme in. De afgelopen jaren bedwong ze nog meerdere achtduizenders. Zo stond ze tweemaal op de Manaslu; ook de Annapurna, Dhaulagiri, Kanchenjunga, Lhotse, Makalu en K2 staan op haar lijst.

● NEPALESE ALS SNELSTE VROUW OOIT OP DE TOP VAN DE MOUNT EVEREST

Phunjo Lama deed er 14 uur en 31 minuten over om de top te bereiken. De meeste klimmers doen er dagen over en stoppen onderweg om te rusten en zich aan te passen aan de hoogte. Lama, die de dertig gepasseerd is, zette in 2018 al het record op haar naam. Ze deed er toen 39 uur en 6 minuten over. In 2021 vestigde Ada Tsang Yin-hung uit Hongkong een nieuw record van 25 uur 50 minuten. Nu heeft Lama dat record verpulverd met ruim elf uur. De snelste mens ooit was Sherpa Lhakpa Gelu in 2003 die slechts 10 uur 56 minuten nodig had om op het hoogste punt van de aarde te staan.

● RICHEL BEZWIJKT. DE EVEREST EIST NOGMAALS ZIJN TOL

Op enkele meters van de top kwamen twee bergbeklimmers om het leven toen de richel waarop ze stonden het begaf onder het gewicht van de groep alpinisten. Op videobeelden is te zien hoe enkelen van hen zich terug weten te hijsen naar vaste grond. Berggids Vananyak Malla filmde het ongeluk. Door de drukte en het smalle pad konden de klimmers geen kant meer uit en hun zuurstofflessen raakten leeg. De gids vond een ander en veilig pad naar beneden en redde daardoor vele levens. Het ongeluk gebeurde op 21 mei op de zogenaamde Hillary Step. Het vermoedelijke aantal doden dit seizoen is daarmee opgelopen tot acht.

● DE KHUMBU ICEFALL

De Khumbu-ijsval is geen waterval, maar een rivier van ijs van ongeveer een kilometer lang op de route naar 's werelds hoogste top. Vorig jaar werden drie sherpa gidsen bedolven onder de ijsmassa's die waren ontstaan door een lawine in de Khumbu-ijsval. Hun lichamen zijn niet teruggevonden. Uit de Himalayan Database en de gegevens van de Nepalese overheid blijkt dat tussen 1953 en 2023 bijna 50 mensen zijn omgekomen op de ijsval. De ijsval wordt normaal gesproken 's nachts of vroeg in de ochtend overgestoken, als de ijsblokken en de hangende gletsjers stabiel zijn. Overdag, als de zon de berg opwarmt, beginnen de hangende gletsjers te smelten en begint het ijs af te brokkelen, waardoor lawinegevaar ontstaat.

● ILLEGALE KUNST TERUG NAAR NEPAL

Een Belgische kunstverzamelaar, wiens identiteit onbekend is gebleven, heeft twee eeuwenoude stukken Nepalese kunst teruggegeven. In de jaren 90 van vorige eeuw werden veel onderdelen van tempels en monumenten illegaal te koop aangeboden op lokale antiekmarkten. Westerse toeristen kochten die zonder al te veel gewetensbezwaren op. Ondertussen zijn er in Nepal groepen opgestaan die de verdwenen kunst opsporen en weer naar het thuisland brengen. De Belgische verzamelaar was niet verwikkeld in een juridische veldslag. Hij stemde er mee in om zonder voorwaarden de objecten terug te geven.

● 1 MEI

De Internationale Dag van de Arbeid - Labour Day - werd voor het eerst gevierd op 1 mei 1890, met grote demonstraties voor de achturige werkdag in veel verschillende landen. De feestdag van de arbeidersbeweging vindt sindsdien elk jaar plaats op 1 mei, of in sommige landen op de eerste maandag van mei. Arbeiders in Nepal hebben in feite weinig reden tot feestvreugde. Ze bieden het hoofd aan tal van uitdagingen, zoals lage lonen en veiligheidsrisico's. Doordat de arbeidswetgeving niet goed wordt uitgevoerd, worden werknemers vaak blootgesteld aan barre werkomstandigheden en zelfs uitbuiting door de werkgever. Toch zijn vele arbeiders gedwongen dergelijk werk te doen om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Door de toenemende economische en sociale problemen en de ongunstige arbeidssituatie trekken meer en meer Nepalese arbeiders naar het buitenland, op zoek naar betere inkomensmogelijkheden.

● LGBTIQ TOERISME

Nepal organiseerde eind april de eerste internationale conferentie voor LGBTIQ-toerisme. Het land wil een graantje meepikken van de 'miljardenroze' markt na het verbluffende succes van het wettelijk erkende homohuwelijk afgelopen november. "Vergeet de bevooroordeelde geschiedenis van Nepal. Nu richten we ons tot het opbouwen van een meer rechtvaardige en eerlijke samenleving. Laat lesbiennes, homo's, biseksuelen, transseksuelen, interseks en queer (LGBTIQ) gelijke economische kansen krijgen", zei Sunil Babu Pant, het eerste openlijk homoseksuele voormalige parlementslid in Azië, tijdens de conferentie in Kathmandu.

TREKKING & EXPEDITIONS
+45 YEARS OF EXPERIENCE

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM
ROUND TRIP · RAFTING · SAFARI · HOTEL RESERVATION · AIRPLANE BOOKINGS

ASIAN TREKKING
asian-trekking.com
P.O. Box 3022 Thamel, Kathmandu, Nepal / Phone: 00977 (1) 4424249
Fax: 00977 (1) 4411878 / E-mail: contact@asian-trekking.com
Contact address and information: Astridlaan 39, 8310 Asselbroek
Email: astrek@scarlet.be / Tel: 0473 32 65 87

ANDERS REIZEN
Pionier in wandelreizen

Al jaren de specialist wandelreizen in Nepal

Op eigen houtje, in groep of met je gezin
Verschillende programma's en niveau's

ANDERSREIZEN.BE

Schrijf een reisverslag & win tot € 250!
Bundel je ervaringen en wijs andere reizigers de weg.

Reis
Schrijf
Win

WEGWIJZER VZW
ONAFHANKELIJKE REISINFORMATIE

wegwijzer.be/reis-schrijf-win

Een andere kijk op NEPAL

Uw steun is welkom!

BE32 2200 7878 0002
fiscaal attest vanaf 40€

BIKAS
www.bikas.be



BIKAS ON LINE

Buiten onze website - www.bikas.org - zijn we ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en word vriend van Bikas!

HET BIKAS TIJDSCHRIFT DIGITAAL?

Dat kan als je over een e-adres beschikt. Stuur jouw e-mail door naar info@bikas.be, met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan je ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal EN per post'.

[HTTPS://WWW.BIKAS.ORG/](https://www.bikas.org/)

Onze webmaster Omer D'Hondt is ondertussen volop bezig om onze website volledig drietaling gebruiksklaar te maken. Heb je suggesties? Mail ze dan door naar omer@bikas.be.



ONTVANG JE GRAAG EEN FISCAAL ATTEST?

Voor giften vanaf 40 euro ontvang je een fiscaal attest. Dankzij de belastingvermindering van 45 procent kost jouw bijdrage je uiteindelijk maar ongeveer de helft. (Artikel 145/33 WIB 92)

BELANGRIJK: bezorg ons je rijksregisternummer zodat wij je dit fiscaal attest kunnen toesturen. Dat kan via een mailtje naar gaby@bikas.be

LUISTEREN NAAR SOFIE LENAERTS

Op **woensdag 16 oktober** komt Sofie Lenaerts naar Gent om op uitnodiging van BIKAS een lezing te geven in de Arteveldehogeschool.

Sofie Lenaerts, gezicht en stem van het VRT programma KIJK UIT, komt praten over haar passie, het bedwingen van de hoogste toppen van de aarde.

Ook zal die avond de samenwerking tussen BIKAS en de Arteveldehogeschool toegelicht worden.

Meer over deze activiteit in ons volgend tijdschrift. Je kan ook alles volgen op onze website www.bikas.org.

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW



Steun: min. 15 Euro op rekening **BE32 2200 7878 0002** op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 Euro op jaarbasis)
Verantwoordelijke uitgever: Irene Van Driessche, Bresserdijk 9, 2400 Mol, irene@bikas.be – **Secretariaat:** Dirk Logghe, Oud-Kerkhoflaan 48 in 2650 Edegem, België (alle briefwisseling op dit adres) – tel. 03 289 49 34 – dirk@bikas.be – www.bikas.be – Ondernemingsnummer 0476 058 875 – Ook een Franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat – Opmaak: info@bijdruk.be / druk: www.gazelle.be

'Bikas' is het Nepalese woord voor 'ontwikkeling'